

	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.6 วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046	หน้า : 1/10 แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568 วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567
เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.	
ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.	ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.6	

วัตถุประสงค์

1. บุคลากรทางการแพทย์มีความรู้ ความเข้าใจหลักด้านจริยธรรมทางการแพทย์ มีความตระหนักในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานจริยธรรมทางการแพทย์
2. บุคลากรทางการแพทย์มี ทักษะคิดเชิงบวก โดยแสดงออกทางพฤติกรรมด้านจริยธรรมที่เหมาะสมถูกต้อง
3. สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย ลดความเสี่ยง ความขัดแย้ง และปัญหาการฟ้องร้องบุคลากรทางการแพทย์ด้านจริยธรรมการพยาบาล
4. สร้างองค์กรจริยธรรม มีวัฒนธรรมทางจริยธรรม มีบรรยากาศจริยธรรมในการทำงาน

นโยบาย

กองการพยาบาล โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ประกาศนโยบายจริยธรรมทางการแพทย์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักและแนวคิดจริยธรรมทางการแพทย์ (Ethical principles & Ethical concepts) มาบูรณาการในการให้บริการและดูแลผู้ป่วย การค้นหาคุณค่าและการทำความเข้าใจในคุณค่า (Value clarification) การให้เหตุผลและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (Ethical decision making) และการมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (Moral courage) ทั้งนี้จริยธรรมทางการแพทย์ จะส่งผลต่อการดูแลคุณภาพทางคลินิก โดยผ่านพฤติกรรมที่ปฏิบัติทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพกับผู้ป่วย/ผู้รับบริการ บนพื้นฐานแห่งความเข้าใจ ความไว้วางใจ และความร่วมมือในการดูแลรักษา เป็นรากฐานในการพัฒนาองค์กร ที่มีวัฒนธรรมทางจริยธรรม (Ethical culture) และวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety culture) เพื่อเป็นองค์กรที่ผู้รับบริการให้ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ

ขอบเขต

บุคลากรทางการแพทย์ สังกัดกองการพยาบาล โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

คำจำกัดความ

จริยธรรมทางการแพทย์ (Ethics) หมายถึง หลักประเพณีที่ดีงามของบุคคล โดยมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณีและกฎหมาย เพื่อให้บุคคลแสดงออกในสิ่งที่เหมาะสม ถูกต้อง อย่างมีหลักการ โดยใช้ความรู้ สติปัญญาเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 3Rs+6EPs+4ECs

3Rs : คิดดี พูดดี ทำดี (Right Thought , Right Speech , Right Action)

6EPs (Ethical Principles) : การเคารพเอกราช (Respect for Autonomy) , การทำประโยชน์ (Beneficence) ,การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence) , ความยุติธรรม (Justice) , การพูด การบอกความจริง (Veracity) และ ความซื่อสัตย์ (Fidelity)

	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6 วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046	หน้า : 2/10 แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568 วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567
เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.	
ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.	ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6	

4ECs (Ethical Concepts) : การทำหน้าที่แทน (Advocacy), ความรับผิดชอบ (Accountability/Responsibility) , ความร่วมมือ (Cooperation) , ความเอื้ออาทร (Caring)

จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล (Ethical of Professional Nurse) หมายถึง หลักแห่งความประพฤติ ที่ถูกต้องเหมาะสมของพยาบาล โดยพยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการบริการสุขภาพ ประกอบวิชาชีพ ด้วยความเมตตากรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิตของเพื่อนมนุษย์ มีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิมนุษยชนของบุคคล ยึดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาค ประกอบวิชาชีพโดยมุ่งความเป็นเลิศ ป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้ใช้บริการ ปฏิบัติให้สังคมเกิดความเชื่อถือว่าไว้วางใจต่อพยาบาลและต่อวิชาชีพพยาบาล ร่วมกันทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพ รับผิดชอบต่อตนเองเช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น (พ.ศ.2546) (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

สิทธิผู้ป่วย หมายถึง ประโยชน์อันชอบธรรมที่ผู้ป่วยพึงมีพึงได้ (พ.ศ.2558)

ผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้ป่วยที่เข้ารับการตรวจรักษา ทั้งนี้รวมญาติและผู้ดูแล

ตารางที่ 1 แสดงจริยธรรมทางการพยาบาล (3Rs + 6EPs + 4ECs)

3Rs	6EPs (Ethical Principles)	4ECs (Ethical Concepts)
1. คิดดี (Right Thought) มิติด้านความคิด (ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก) 2. พูดดี (Right Speech) มิติด้านการพูด (คำพูด น้ำเสียง) 3. ทำดี (Right Action) มิติด้านพฤติกรรม (สีหน้า แววตา กิริยา ท่าทาง)	1. การเคารพเอกลิทธิ (Respect for Autonomy) 2. การทำประโยชน์ (Beneficence) 3. การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence) 4. ความยุติธรรม (Justice) 5. การพูด การบอกความจริง (Veracity) 6. ความซื่อสัตย์ (Fidelity)	1. การทำหน้าที่แทน (Advocacy) 2. ความรับผิดชอบ (Accountability/Responsibility) 3. ความร่วมมือ (Cooperation) 4. ความเอื้ออาทร (Caring)

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

หน่วย : กองการพยาบาล รพ.รร.6

วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046

หน้า : 3/10

แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568

วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567

เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.

ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.

ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.รร.6

ตารางที่ 2 แสดงตัวอย่างพฤติกรรมกาปฏิบัติทางการพยาบาลตามหลักจริยธรรมทางการพยาบาล (6EPs)

หลักการทางจริยธรรม	พฤติกรรมการปฏิบัติทางการพยาบาล
1. การเคารพเอกลิทธิ (Respect for autonomy)	- ยกย่องให้เกียรติ เคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน คิดว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิในตัวเอง มีศักดิ์ศรี - ปกป้องสิทธิในความเป็นส่วนตัว เป็นตัวแทนผู้รับบริการที่สื่อสารความต้องการของตนเองไม่ได้ เห็นใจที่ผู้ป่วยไม่สามารถปกป้องศักดิ์ศรีของตนเองได้ - แนะนำตัวต่อผู้ป่วย อธิบายให้เข้าใจทั้งก่อนและหลังให้บริการพยาบาล - ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้รับบริการ ใช้คำพูดและน้ำเสียงที่แสดงถึงการให้เกียรติผู้ป่วย ไม่วางอำนาจ - สนใจรับฟังตอบข้อซักถาม และอธิบายด้วยความเต็มใจ ไม่แสดงกิริยาท่าทางที่เหนือกว่า/มีความรู้มากกว่า - การเคารพในการตัดสินใจตามคุณค่า ความเชื่อ ศรัทธาของผู้ป่วย ความแตกต่างด้านพหุวัฒนธรรม สัน্নาทำทางแสดงถึงการยอมรับฟังสิ่งที่ผู้ป่วยต้องการ/ตัดสินใจ
2. การทำประโยชน์ (Beneficence)	- การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย สุขสบาย คิดด้วยใจที่เมตตาต่อผู้ป่วย - ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ปลอดภัย ให้กำลังใจผู้ป่วย รู้สึกสงสารเห็นใจ - ปฏิบัติการพยาบาลถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ ใช้คำพูดสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน นุ่มนวล สัน্নา ทำทางอ่อนโยน - ให้การช่วยเหลือบรรเทาความเจ็บปวด/ไม่สุขสบายด้วยสัมผัสที่นุ่มนวล จริงใจ - การป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย เช่น พลัดตก/ลื่นล้ม แผลกดทับ ข้อติดแข็ง

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.6
วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046

หน้า : 4/10
แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568
วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567

เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล
ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ พย.
ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.6

หลักการทางจริยธรรม	พฤติกรรม การปฏิบัติทางการพยาบาล
3. การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence)	- ไม่ละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีจิตใจคิดร้ายต่อผู้ป่วย - ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จครบถ้วน ไม่รู้สึกโกรธ หงุดหงิดต่อผู้ป่วย - ไม่ทำให้ผู้ป่วยได้รับความเจ็บปวดหรืออันตรายจากการปฏิบัติการพยาบาล - ไม่ใช้คำพูดรุนแรง ก้าวร้าว น้ำเสียงไม่กระด้าง - ให้การพยาบาลด้วย กิริยาท่าทางที่ไม่ทำให้ผู้ป่วยด้อยศักดิ์ศรี ไม่แสดงสีหน้า แหวด่า ท่าทาง โกรธเกรี้ยวกราดหรือไม่พอใจ
4. การพูด/บอกความจริง (Veracity/Truth Telling)	- ไม่พูดเท็จ - ไม่ปลอมแปลงเอกสาร - เขียนบันทึกทางการพยาบาลที่ตรงกับความเป็นจริง
5. ความยุติธรรม (Justice)	- ดูแลเอาใจใส่ผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอด้วยความเต็มใจ และเท่าเทียมกัน เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่รู้สึกรังเกียจผู้ป่วยบางประเภท - ใช้คำพูดที่ไม่แบ่งแยก หรือรังเกียจผู้ป่วยบางประเภท - แสดงสีหน้า กิริยาท่าทางต่อผู้ป่วยทุกคนด้วยความสุภาพ และให้เกียรติอย่างเท่าเทียมกัน
6. ความซื่อสัตย์ (Fidelity) 6.1 การรักษาสัญญา 6.2 การปกปิดความลับ	- ไม่อนุญาตให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลผู้ป่วย รับรู้ถึงผลดีของการปกปิดความลับต่อผู้ป่วย - ไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วย - รู้สึกเห็นใจต่อความเสียหาย/อันตรายหากความลับผู้ป่วย ถูกเปิดเผย - ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับผู้ป่วย พูดคุยกับผู้ป่วยเกี่ยวกับความลับในที่ที่เป็นส่วนตัว สีหน้า ท่าทาง แสดงความจริงใจ ใช้คำพูด/น้ำเสียงให้ผู้ป่วยมั่นใจว่าจะรักษาสัญญา/เก็บความลับ - ระมัดระวังไม่ให้ข้อมูลรั่วไหลทั้งทางวาจา เอกสารและทางคอมพิวเตอร์ สื่อสารด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของผู้ป่วย

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6
วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046

หน้า : 5/10
แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568
วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567

เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.

ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.

ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างพฤติกรรมการปฏิบัติทางการพยาบาลตามแนวคิดจริยธรรมทางการพยาบาล (4ECs)

แนวคิดทางจริยธรรม	พฤติกรรมการปฏิบัติทางการพยาบาล
1. การทำหน้าที่แทน (Advocacy)	- พยาบาลทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิ ปกป้องผู้ป่วยเมื่อถูกละเมิดสิทธิ ช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับประโยชน์ตามสิทธิที่พึงได้รับ - พยาบาลให้ข้อมูลแก่ทีมสุขภาพถึงการตัดสินใจของผู้ป่วยเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล - พยาบาลช่วยผู้ป่วยในการค้นหาความต้องการที่สอดคล้องกับคุณค่า ความเชื่อของผู้ป่วย และตัดสินใจตามคุณค่าและความเชื่อนั้น - กรณีที่ผู้ป่วยไม่สามารถตัดสินใจเองได้ พยาบาลทำหน้าที่พิทักษ์คุณค่าความเป็นมนุษย์ โดยมองว่าผู้ป่วยเป็นบุคคลที่ต้องได้รับความเคารพ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพใด
2. ความรับผิดชอบ (Accountability/Responsibility)	- พยาบาลทำหน้าที่ตาม พรบ.วิชาชีพ (Regal duty) - พยาบาลทำหน้าที่ตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ (Moral duty) - ปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพใน 4 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ
3. ความร่วมมือ (Cooperation)	- ร่วมมือกับผู้ประกอบวิชาชีพสุขภาพ - ความร่วมมือทั้งในและนอกวิชาชีพ - การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน - เข้าใจและยอมรับคุณค่าและเป้าหมายของแต่ละฝ่าย - การเสียสละ/ทุ่มเทตนเองเพื่อรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันยาวนาน - การร่วมกันกำหนดลำดับความสำคัญที่ต้องแก้ไข
4. ความเอื้ออาทร (Caring)	- มีกิริยา วาจา น้ำเสียง และสัมผัสที่อ่อนโยน นุ่มนวล - ให้การพยาบาลด้วยความใส่ใจ รู้สึกเห็นใจ เข้าใจผู้ป่วย - ให้การดูแลผู้ป่วยด้วย compassion, commitment และ competent - ให้บริการรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ - การปลอบโยน ให้กำลังใจ มีน้ำใจต่อกัน

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6
วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046

หน้า : 6/10

แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568
วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567

เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.

ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.

ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6

เครื่องชี้วัดคุณภาพ

1. ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นจริยธรรมทางการพยาบาล ไม่เกิน 3 ครั้ง/ปี
2. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรม มากกว่า 1 ครั้ง/แผนกพยาบาล/ปี
3. จำนวนครั้งของการอบรมจริยธรรมทางการพยาบาลอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี

อ้างอิง

1. Beauchamp & Childress, 2001 : Fry & Johnstone, 2008 อ้างอิงใน คู่มือส่งเสริมจริยธรรมสำหรับองค์กรพยาบาล : กลไกและการปฏิบัติ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 ; สภาการพยาบาล, 2564
2. อรรถญา เชาวลิต. (2564). ประยุกต์จากองค์ประกอบด้านจริยธรรมของเรสต์ (Rest,1994).
3. สภาการพยาบาล. (2567). คู่มือส่งเสริมจริยธรรมสำหรับองค์กรพยาบาล : กลไกและการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). บริษัท จุฑทอง จำกัด.

ประกาศ ณ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2568

พ.อ.หญิง

(อดัมรัตน์ ชัดระมาน)

ผู้อำนวยการกองการพยาบาล โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.6 วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046	หน้า : 7/10 แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568 วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567
เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.	
ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.	ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.6	

ภาคผนวก ก

หลักจริยธรรม (Ethical principles) หลักจริยธรรมที่สำคัญสำหรับการส่งเสริมจริยธรรมในองค์กรพยาบาล ประกอบด้วย

1. การเคารพเอกลิทธิ (Respect for autonomy)

หลักการเคารพเอกลิทธิ ต้องตระหนักถึงความสามารถของผู้ป่วย และสิทธิของผู้ป่วยในการคิด และตัดสินใจที่สอดคล้องกับคุณค่า และ ความเชื่อของเขา และสิทธิของเขายังคงอยู่แม้ในยามเจ็บป่วย

เอกลิทธิหรือความเป็นอิสระ หมายถึง การมีความเป็นส่วนตัว มีสิทธิในการปกครองตนเอง และมีอิสรภาพในการกระทำตามความปรารถนาของตน หลักการเคารพเอกลิทธิครอบคลุมทั้งการตัดสินใจและการกระทำ ลักษณะของการตัดสินใจอย่างอิสระประกอบด้วย

1.1 การตัดสินใจบนพื้นฐานของคุณค่าและความเชื่อของตน

1.2 การตัดสินใจโดยมีข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอ

1.3 การตัดสินใจโดยอิสระจากการถูกบังคับ ส่วนลักษณะของการกระทำอย่างอิสระ ประกอบด้วย

1.3.1 การกระทำด้วยความตั้งใจ

1.3.2 การกระทำด้วยความเข้าใจ

1.3.3 การกระทำโดยไม่มีอิทธิพลใด ๆ มาควบคุม

1.4 อยู่บนเหตุผลและความตั้งใจ

2. การทำประโยชน์ (Beneficence)

หลักการทำประโยชน์ คือ การป้องกันอันตรายหรือ สิ่งเลวร้าย การขจัดอันตรายหรือสิ่งเลวร้าย การกระทำหรือส่งเสริมสิ่งที่ดี

การทำประโยชน์ หมายถึง การทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์กับบุคคลอื่นเป็นการกระทำที่บ่งบอกถึงความรัก ความเมตตากรุณา เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น หลักจริยธรรมข้อนี้อยู่บนหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ

2.1 การทำในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ซึ่งประกอบด้วย การป้องกันอันตราย การขจัดอันตราย และการส่งเสริมในสิ่งที่ดี

2.2 การสมดุลระหว่างประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วย และอันตรายที่พยาบาลจะได้รับ

3. การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence)

หลักการไม่ทำอันตราย หมายถึง การกระทำที่ไม่นำสิ่งเลวร้าย หรือสิ่งที่อันตรายมาสู่บุคคลอื่น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม รวมทั้งการไม่ทำให้ผู้อื่นเสี่ยงต่ออันตราย

	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6 วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046	หน้า : 8/10 แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568 วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567
เรื่อง :	จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.
ผู้จัดทำ :	คณะกรรมการการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.	ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.ร.6

กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการไม่ทำอันตรายผู้อื่น ประกอบด้วย ไม่ฆ่า ไม่ทำให้เจ็บปวด ไม่ทำให้พิการ ไม่ทำให้หมดสติสภาพ ไม่ทำให้เกิดความทุกข์ใจ

4. ความยุติธรรม (Justice)

หลักความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงธรรมหรือเท่าเทียมกัน และเหมาะสมต่อบุคคล ในสิ่งที่เขามีสิทธิที่ควรได้รับหรือเป็นเจ้าของ

5. การบอกความจริง (Veracity or truth telling)

หลักการบอกความจริง มนุษย์ทุกคนต้องการความจริง คาดหวังว่าจะไม่ถูกโกหก หลอกลวง การพูดความจริงเป็นพื้นฐานของสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์

บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับรู้ความจริง ไม่ถูกโกหกหลอกลวง ดังนั้น บุคคลจึงมีหน้าที่ที่ต้องพูดความจริงต่อกัน และไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น ทั้งคำพูดและการกระทำ เช่น การไม่พูดเท็จ การไม่ปลอมแปลงเอกสาร การเขียนบันทึกที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เป็นต้น การบอกความจริงเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ในการดูแลผู้ป่วย การที่พยาบาลบอกความจริงกับผู้ป่วยจะส่งผลดีต่อผู้ป่วย ดังนี้

- 1) ช่วยส่งเสริมการปรับตัวของผู้ป่วย
- 2) ผู้ป่วยได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ
- 3) ผู้ป่วยได้รับการเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง และ
- 4) ผู้ป่วยเกิดความเชื่อถือไว้วางใจพยาบาล มีสัมพันธภาพที่ดีกับพยาบาล และเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล

การปิดบังความจริงทำได้ในกรณีที่การบอกความจริงจะเกิดผลเสียต่อผู้ป่วย เช่น สภาพร่างกาย จิตใจของผู้ป่วยไม่พร้อม

การบันทึกทางการพยาบาลที่ถูกต้องเป็นจริง เป็นการกระทำตามหลักจริยธรรมในข้อนี้ การบันทึกข้อมูลที่ไม่เป็นจริง โดยบิดเบือนข้อมูล เป็นการกระทำที่ผิดหลักการพูด/บอกความจริง และอาจผิดกฎหมายอาญา การทำเอกสารอันเป็นเท็จ

6. ความซื่อสัตย์ต่อพันธะหน้าที่ (Fidelity)

หลักความซื่อสัตย์ต่อพันธะหน้าที่ เป็นความซื่อสัตย์ต่อพันธะของตนซึ่งครอบคลุมถึงการรักษาสัญญา (Promise keeping) และการปกปิดความลับ (Confidentiality)

แนวคิดทางจริยธรรม (Ethical concepts)

แนวคิดทางจริยธรรมที่สำคัญสำหรับการส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีจริยธรรม 4 ข้อ ประกอบด้วย

	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.6 วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046	หน้า : 9/10 แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568 วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567
เรื่อง :	จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.
ผู้จัดทำ :	คณะกรรมการการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.	ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.6

1. การทำหน้าที่แทนผู้ป่วย (Advocacy) เป็นการพิทักษ์สิทธิของผู้อื่นตามสิทธิที่พึงได้รับ

การทำหน้าที่แทนผู้ป่วย หมายถึง การที่บุคคลเป็นปากเป็นเสียง และกระทำเพื่อปกป้องผู้ป่วย หรือช่วยให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์ ตามสิทธิที่พึงได้รับและสอดคล้องกับความต้องการ คุณค่า และความเชื่อ ของผู้ป่วย ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งกรณีที่ผู้ป่วยอยู่ในสภาพที่ตัดสินใจเองไม่ได้และอยู่ในสภาพที่ตัดสินใจได้

รูปแบบการทำหน้าที่แทนผู้ป่วย

- 1) รูปแบบการพิทักษ์สิทธิ (Right protection model)
- 2) รูปแบบที่เน้นการตัดสินใจตามคุณค่า (Value-base decision model)
- 3) รูปแบบการเคารพความเป็นบุคคล (Respect for persons model)

2. ความรับผิดชอบ (Responsibility / Accountability) เป็นความรับผิดชอบต่อการทำหน้าที่ และผลของการทำหน้าที่ของตนเอง

คำว่า “Responsibility” หมายถึง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น การทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ส่วนคำว่า “Accountability” หมายถึง การรับผิดชอบต่อผลของการทำหน้าที่ของตน ความรับผิดชอบของพยาบาล แบ่งเป็น ตาม พรบ.วิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งบุคคลจะต้องแสดง ความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น เช่น การรับผิดชอบและเร่งแก้ไขความผิดพลาดอย่างเร่งด่วน

3. ความร่วมมือ (Cooperation) เป็นการมีส่วนร่วมการรวมพลังสามัคคี

ความร่วมมือ หมายถึง การมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ความร่วมมือทำให้เกิดการรวมพลัง (Synergy) จากความสามัคคี พยาบาลร่วมมือกับผู้ประกอบวิชาชีพสุขภาพ เพื่อเพิ่มคุณภาพของการดูแลผู้ป่วย เป็นความร่วมมือทั้งในและนอกวิชาชีพ (Collaboration) มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน (Active participation) รวมถึง การเข้าใจและยอมรับคุณค่า และเป้าหมายของแต่ละฝ่าย (Reciprocal) โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพ ในการทำงานร่วมกับทีมสุขภาพ พยาบาลต้องตระหนักถึงคุณค่า ความเชื่อ และ เป้าหมายทั้งของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือในการทำงานของทีมสุขภาพจะส่งเสริมการสร้างเครือข่าย ที่จะให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ช่วยให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ป่วย

4. ความเอื้ออาทร (Caring)

ความเอื้ออาทร หมายถึง ความเป็นมิตร เห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน มีการแสดงออกที่อบอุ่น จริงใจ ห่วงใย เอาใจใส่ และมีน้ำใจต่อกัน การแสดงออกถึงความเอื้ออาทรของพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วยมีคุณค่า ต่อสัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย หลักจริยธรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดความเอื้ออาทร คือหลักการ ทำประโยชน์ และหลักการเคารพเอกสิทธิ์

	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หน่วย : กองการพยาบาล รพ.ร.6 วิธีปฏิบัติที่ : PMK-WND-046	หน้า : 10/10 แก้ไขครั้งที่ : 1 22 เมษายน 2568 วันที่เริ่มใช้ : 18 มีนาคม 2567
เรื่อง : จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	ผู้ทบทวน : คณะกรรมการบริหารการพยาบาล กพย.	
ผู้จัดทำ : คณะกรรมการด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ กพย.	ผู้อนุมัติ : ผอ.กองการพยาบาล รพ.ร.6	

ภาคผนวก ข

หลักจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล 9 ด้าน ประกอบด้วย

1. พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการการพยาบาล และบริการสุขภาพ
2. พยาบาลประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตากรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดี และความสุขของเพื่อนมนุษย์
3. พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงานและประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิมนุษยชนของบุคคล
4. พยาบาลยึดหลักความยุติธรรม และความเสมอภาคในสังคมมนุษย์
5. พยาบาลประกอบวิชาชีพโดยมุ่งความเป็นเลิศ
6. พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้ใช้บริการ
7. พยาบาลรับผิดชอบในการปฏิบัติให้สังคม เกิดความเชื่อถือไว้วางใจต่อพยาบาลและต่อวิชาชีพการพยาบาล
8. พยาบาลพึงร่วมในการทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพการพยาบาล
9. พยาบาลพึงรับผิดชอบต่อสังคมเช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น

ภาคผนวก ค

